

IOANA POP - TUPIȚĂ

Șezătoarea din Văleni

Iarna să făceau șezători, unde fetele și nevestele torceau. Să adunau la o casă mai multe laolaltă. Acolo mereu și feciori, care le furau fusu. Ca să-l primească înapoi trebuia să-l plătească cu câte o gură. Care fată nu vrea să-l plătească, fecioru să duce cu fusu și-l răștira pă parii din gard. Dacă fetele erau adunate în șezătoare, stăteau tate pă lăiți și torceau și feciorii nu aveau, torceau din vârful caierului tort, îl puneau în ciur, să pună una câtă ușă cu fața și ceialaltă cu curu câtă ie, cu cururile câtolaltă și durăieu ciuru pântre picioare una de la alta, zăcând:

Ursată, ursătoare,
Adă-mi feciori în șezătoare
Adă-mi pă Vasalie, pă Diorde,
Pă Pătru, pă Ion....

Îi străgau pă tăți pă nume, și mintenaș zăneu, tăți unu după altu. În șezătoare să dăde cu pranicu-n talpă. Unu te țâne de oți și tu trebuie să găcești cine o dat. Dacă găcești, trece în locu tău cel pă care l-ai găcit și tăț așă mai departe.

Fetile mereu la mătrăgună în pădure și jucau și să sărutau lângă ie, ca așă să sie și ele jucate și sărutate de feciori.

Când era șezătoare și nu aveau feciori, fetile torceau din vârful caierului, puneau tortu în sâta și durăieu sâta pântre picioare zăcând:

Fecior în șezătoare; foto: Felician Săteanu

Turduluc butuc
Io pă Ion îl aduc.
Turduluc butuc
Io pă Mnihai îl aduc!

Și așa mai departe pă tăț' feciorii pă nume și mintenaș era casa plină de feciori. Și di pă sate zâneu.

Dacă femeia era lăsată de bărbat, ca să-l întoarcă înapoi la ie, lua vârtelnițele și depâna îndărăpt tortu zâcând: adă-l Doamne, adă-l Doamne..., până să întorce bărbatu înapoi la ie.

Mălaiu să culege di pă mălăină cu tăt cu pânoj și să pune grămadă-n șură sau casă. Sara să desfăca, tătă familia și mai zâneu și vecini. Cu cucuruzi roșii și cei pestriți să întide. Apoi trebuie să desfeci să afli și tu să te destizi, și să poți întide și tu.

Din pănuși să făceu moșuți, să legau așa pănujâle, cu cap, mânuri și picioare.¹

Șezătoare; foto: Felician Săteanu

¹ Performer Ileană Todoran, 69 ani, Văleni.